

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

359. Meddelelse. 16. Marts 1944.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med Gul Sennep til Frøavl.

1940—1943.

Paa Statens Forsøgsstationer ved Lyngby, Tystofte og Aarslev, der alle har lermuldet Jord, er der i Aarene 1940—1943 i Gul Sennep til Frøavl udført Forsøg med Sorter, Saatid, Rækkeafstand og stigende Mængder Kalksalpeter.

Hvor Gødskning, Rækkeafstand og Saatid ikke er Genstand for Forsøg, er der i Reglen gødet med 0—200 kg Superfosfat, 100—200 kg Kaligødning og 300—600 kg Kalksalpeter pr. ha, Saaningen er foretaget sidst i April eller først i Maj, og der er radsaaet med 45 cm Rækkeafstand og anvendt en Saamængde af 9—16 kg pr. ha. Ved større Rækkeafstand end 10—12 cm er Kulturen radrenset eller hjulhakked flere Gange.

I Frøet fra alle Forsøgene er udført Vandbestemmelse, og ved Aarslev er tillige bestemt Indholdet af Raafedt = Olie.

Ved Opgørelsen er Frøudbyttet beregnet med et Vandindhold paa 10 pCt.

Resultaterne af Forsøgene er meddelt i Bilaget Side 4.

1. Forsøg med Sorter.

Forsøgene er gennemført ved Lyngby og Aarslev i 1941—1943 og ved Tystofte i 1942—1943. De har omfattet dansk Handelsfrø af Gul Sennep og den hollandske Sort, Mansholt, fra R. F. Mansholt, Westpolder 6, Groningen, Holland. I Gennemsnit er opnaaet følgende Resultat:

	hkg Frø pr. ha	Forholds- tal	pCt. Olie i Frøet	Modnings- dato
Dansk Handelsfrø	14.8	100	24.1	18/8
Mansholt	13.5	91	24.3	20/8

Mansholt har gennemsnitlig givet 9 pCt. mindre Frøudbytte end dansk Handelsfrø. Den er lidt senere, har lidt stivere Stængler og ubetydeligt større Olieindhold i Frøet end dansk Handelsfrø, men der er ingen Anledning til at foretrække Mansholt af disse Grunde.

Ved Aarslev blev i 1940 sammenlignet 3 Partier af dansk Handelsfrø af Gul Sennep indkøbt hos 3 Frøfirmaer. Alle Partier viste sig at være ens saavel af Udseende som m. H. t. Frøudbytte.

2. Forsøg med Saatid.

Forsøgene er gennemført ved Tystofte og Aarslev i 1941—1943. Efter Planen skulde der saas 15. og 30. April samt 15. Maj, men paa Grund af sent Foraar har 1. Saatid ikke kunnet gennemføres rettidigt i flere af Forsøgene. De foreløbige Resultater af Forsøgene, der fortsættes, fremgaar af nedenstaaende Gennemsnitstal:

	hkg Frø pr. ha	Forholds- tal	pCt. Olie i Frøet	Modnings- dato
1. Saatid, 19. April....	17.1	100	26.8	13/8
2. do. , 30. do.	16.9	99	25.6	19/8
3. do. , 15. Maj	15.2	89	25.1	29/8

I Gennemsnit har 1. Saatid givet størst Frøudbytte, men Forskellen mellem 1. og 2. Saatid er kun ringe, og 2. Saatid ligger lidt over 1. ved Tystofte. De har begge givet betydeligt større Frøudbytte end 3. Saatid, gennemsnitlig 10—11 pCt.

Til Gunst for den tidlige Saaning af Gul Sennep dyrket som Olieplante taler endvidere, at Olieindholdet i Frøet er størst ved tidlig Saaning og aftagende med Udskydning af Saatiden.

I Forsøgene har endnu ikke været iagttaget Frostskaade, men da en saadan efter tidligere Erfaringer kan indtræde ved meget tidlig Saaning, maa det foreløbig tilraades at saa Gul Sennep paa Agermark sidst i April. Paa lave Arealer vil det antagelig være tilraadeligt at saa noget senere.

3. Forsøg med Rækkeafstand.

Forsøgene er gennemført ved Lyngby i 1941—1943 og ved Aarslev i 1940—1943. I 1940 og 1941 omfattede Forsøgene kun 30, 45 og 60 cm Rækkeafstand, i de to sidste Aar tillige 10 cm Rækkeafstand. Ved Opgørelsen er Frøudbyttet efter 10 cm Rækkeafstand omregnet i Forhold til Frøudbyttet ved 30 cm Rækkeafstand i alle Aar. Der er opnaaet følgende Gennemsnitsudbytte:

	hkg Frø pr. ha	Forholdstal	pCt. Olie i Frøet
10 cm Rækkeafstand	14.3	94	24.9
30 cm do.	14.9	98	24.4
45 cm do.	15.2	100	24.1
60 cm do.	14.6	96	24.4

En Rækkeafstand paa 45 cm har gennemsnitlig givet størst Frøudbytte. Ved Lyngby har Forskellen mellem 10, 30 og 45 cm Rækkeafstand dog været ringe, og det er navnlig i et enkelt Forsøg ved Aarslev, at 10 cm Rækkeafstand ligger lavt. 60 cm Rækkeafstand synes rigelig stor.

Olieindholdet i Frøet har været 0,5—0,8 pCt. højere ved den mindste Rækkeafstand end ved større Afstand.

Hvor man af Hensyn til Renholdelsen ønsker at anvende Radrenser, maa det herefter tilraades at saa Gul Sennep med 45 cm Rækkeafstand. Er Jorden nogenlunde ren, kan Sennepen saas paa 10—12 cm Rækkeafstand, men der maa antagelig regnes med lidt mindre Frøudbytte end ved 45 cm Afstand, til Gengæld spares Arbejdet med Radrensningen.

4. Forsøg med stigende Mængder Kalksalpeter.

Forsøgene er gennemført ved Lyngby og Aarslev i 1941—1943 og ved Tystofte i 1942 og 1943. Der er prøvet 0, 200, 400 og 600 kg Kalksalpeter pr. ha. Til 3 Forsøg har Forfrugten været Vaarsæd, 1 Forsøg Kløver-Græs, 1 Forsøg Tobak og 3 Forsøg Rodfrugter. Som Grundgødning er i 1 Tilfælde anvendt 43 t Staldgødning, men ellers kun 0—200 kg Superfosfat og 100—300 kg Kaligødning pr. ha.

I Gennemsnit har Forsøgene givet nedenstaaende Resultater:

	hkg Frø pr. ha	Merudbytte ialt	pr. Tillæg	pCt. Olie i Frøet	Modnings- dato
Grundgødet	10.2	—	—	24.6	$\frac{16}{8}$
do. + 200 kg Kalks. pr. ha	12.5	2.3	2.3	25.0	$\frac{16}{8}$
do. + 400 do. do.	14.6	4.4	2.1	25.2	$\frac{17}{8}$
do. + 600 do. do.	16.2	6.0	1.6	25.2	$\frac{18}{8}$

I det ene Forsøg, hvor der blev grundgødet med Staldgødning, var Udslagene for Forsøgs-gødningen smaa, men ellers har Udslagene for Kalksalpeter været store og sikre, og der har med den nuværende Pris paa Sennepsfrø og Salpeter været god Rentabilitet ved Anvendelse af den største Mængde, 600 kg pr. ha. Forsøgsresultaterne tyder endog paa, at der vilde have været rentabel Anvendelse for yderligere 100 à 200 kg Kalksalpeter pr. ha.

Hvad Olieindholdet i Frøet angaar, synes der nærmest at være en Tendens til Stigning med stigende Gødningsmængder.

Bilag til 359. Meddelelse.

Sorts-, Kultur- og Gødningsforsøg med Gul Sennep
1940—1943.

Forsøgsled	hkg Frø pr. ha				Forholdstal for Frøudbytte				hkg Halm pr. ha Gens.	pCt. Olie i Frøet
	Lyngby	Tystofte	Aarslev	Gennemsnit	Lyngby	Tystofte	Aarslev	Gennemsnit		
Sortsforsøg.										
Antal Forsøg:	3	3	3	9	3	3	3	9	8	3
Dansk Handelsfrø ...	10.9	17.3	16.1	14.8	100	100	100	100	44	24.11
Mansholt	10.5	16.6	13.3	13.5	96	96	83	91	39	24.27
Saatidsforsøg.										
Antal Forsøg:	—	3	3	6	—	3	3	6	5	2
1. Saatid, 19. April..	—	16.5	17.7	17.1	—	100	100	100	46	26.76
2. do., 30. do. ...	—	16.7	17.1	16.9	—	101	97	99	49	25.63
3. do., 15. Maj	—	14.4	16.0	15.2	—	87	90	89	48	25.08
Rækkeafstandsforsøg.										
Antal Forsøg:	3	—	4	7	3	—	4	7	7	2
10 cm Rækkeafstand ¹⁾	12.5	—	15.5	14.3	99	—	90	94	47	24.91
30 cm do.	12.4	—	16.8	14.9	98	—	98	98	44	24.35
45 cm do.	12.6	—	17.2	15.2	100	—	100	100	45	24.05
60 cm do.	11.3	—	16.7	14.6	94	—	97	96	43	24.38
Forsøg med stigende Mængder Kalksalpeter.										
Antal Forsøg:	3	2	3	8	3	2	3	8	8	2
Grundgødet	7.5	11.0	12.3	10.2	100	100	100	100	32	24.62
do. + 200 kg Ks. pr. ha	8.9	15.2	14.3	12.5	118	138	116	123	38	25.02
do. + 400 do. do.	10.3	19.0	15.6	14.6	143	173	127	143	41	25.20
do. + 600 do. do.	11.7	21.6	17.2	16.2	156	196	141	159	45	25.17

¹⁾ Kun med i 1942 og 1943.

Abonnement paa korte Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes paa ethvert Postkontor og hos Postbudet under Navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 1 Kr. 50 Øre om Aaret, Postpenge iberegnet.

Anmeldelse om Adresseændring maa indgives til Postvæsenet.